

af 19de Febr. 1861, saa maatte det netop være Noget, som vilde være til Støtte for, hvad den høitærede Indenrigsminister har foreslaaet, idet han ogsaa foreslaar Salgstilbud i Grupper og ikke en bloc. Dette var kun en lille Udskælfelse, som jeg haaber maa blive mig tilgivnet, fra, hvad der egentlig nærmest ligger for mig. Ikke heller kan det med Rette siges at være Grundtanken i Loven af 19de Febr. 1861, at Tilbud om Salg skulde ske til de nuværende Fæstere; tvertimod kjender denne Lov to Arter af Salg, som give den samme Ret, og det er Salg til Fæsterne og Salg til Fæsternes Børn, Svigerbørn osv. Jeg tror, at det alene deri er noksom antydet, at Loven af 19de Februar 1861 § 2 ingenlunde har tænkt sig, at det, at lade Fæstet udløbe og saa først sælge til Børnene, skulde udelukke fra Erhvervelsen af Rettigheden; langt fra! Paragrafen sætter netop et saadant Salg til Børnene, efter at Fæstet er udløbet, fuldkommen i Klasse med Salg til Fæsteren selv. — Derksom jeg ret har opfattet de forskjellige Udtalelser, som have fundet Sted saavel ifjor som i Aar om hele dette Spørgsmaal, saa har Meningen med nu at ønske Forandringer eller Modifikationer i Loven af 19de Februar 1861 § 2 været den, at man ikke vilde se en Præmie givet for Salg — og jeg indbømmer for Salg, som man ønskede skulde finde Sted saa hurtigt som muligt — blive staaende til evig Tid til Disposition for Godseiere, som ikke vilde sælge, og som altsaa kunde troste sig med, at de tidnok kunde begynde at sælge, da Udgangen til disse Præmier vedvarende stod dem aaben. Jeg tror, at Meningen har været den, dersom jeg ellers har opfattet Udtalelserne rigtig, og jeg tror, at man særlig har ønsket gennem en saadan Modifikation i Loven af 19de Februar 1861 § 2 at opnaa dels, at det ikke kom nogen Standsning i Salgene paa de Godser, hvor Salg allerede var paabegyndt, dels at Villigheden til Salg kom tilstede paa de Godser, hvor der endnu Intet var solgt. Det forekommer mig, at det af os stillede Vædringsforslag fuldstændig fyldesigjør begge disse Fordringer. Det forekommer mig, at der i den succesfulde Fortællelse af Retten ved paany at bortsælge Gaardene ligger en kraftig

Vaamindelse til ikke at udsætte de Foranstaltninger, som man ønsker, at vedkommende Godseiere skulde træffe, idet enhver Udsættelse vil blive følelig for dem. Det gjælder jo ingenlunde om de andre Forslag; det gjælder ingenlunde om de Forslag, som binde Fortællelsen af Retten til visse Tidsfrister, noget fjernere eller noget nærmere, thi det er jo givet, at indtil Tidsfristen løber ud, hviler der intetsomhelst Tryk paa de Vedkommende. Dertil kommer, at, naar man ser hen til, hvorledes Forholdene i Virkeligheden ere, navnlig paa de Godser, hvor der hidtil ikke har fundet Salg Sted, saa tror jeg ikke, man vil kunne negte, at det, at der ikke har fundet Salg Sted, som oftest beror paa en personlig Utilbøielighed hos de nuværende Besiddere eller Eiere til at sælge. Det er maaske et for mildt Udtryk at bruge, naar jeg siger en personlig Utilbøielighed til at sælge; jeg vilde vistnok for mange Tilfælde kunne bruge det stærkere Udtryk: en principiel Modstand mod at sælge. Det turde vel antages, at, hvor dette er Tilfældet, ville Fristerne, saaledes som de ere stillede i de andre Forslag, kun have det til Følge, at, forsaavidt den nuværende Besiddet overlever Fortællelsesfristen, da er Retten fuldstændig tabt for hele det Godses Vedkommende, men dermed ogsaa Opfordringen tabt for hans Eftermand til at sælge. Ganste anderledes vil det stille sig ligeoverfor disse Godser ved Vedtagelsen af det af os stillede Vædringsforslag, idet enhver ny Bortsættelse af en Gaard vil mærkes som et Tab af en Ret, vil være en Vaamindelse, og det en Vaamindelse, som virker ikke alene paa de nuværende, men ogsaa paa de efterfølgende Besiddere, saalænge der overhovedet er Gods tilbage, med Hensyn til hvilket Retten ikke er fortabt. Tilsvarende vil Vedtagelsen af dette Forslag virke fremstjynde til Salg, eller rettere tilstjynde til fuldstændig Salg paa de Godser, hvor Salgene allerede ere paabegyndte. Enhver Standsning af Salgene vil medføre Fortællelsen af en Del af Rettigheden og vil altsaa være en alvorlig Vaamindelse om at fortsætte med Salgsværket. Jeg skulde i Modsetning til den høitærede Ordfører endogsaa formene, at, dersom han